

Könyvszemle

A humor nagytón keresztül

A humor tudományos tanulmányozása és kutatása, bár valószínűtlennek és sokak szerint hihetetlennek tűnik, nem ismer tréfát. A *Humor nagytón keresztül* című könyv szerzői és szerkesztői már évek óta foglalkoznak humorkutatással és az ismert, illetve kevésbé ismert területeken szerzett eredményeiket – különböző témák keretein belül – mutatják be az olvasóknak. A kötet Boda-Ujlaky Judit, Barta Zsuzsanna, T. Litovkina Anna és Barta Péter szerkesztésében, a Tinta Könyvkiadó, a Selye János Egyetem és az ELTE Bölcsész tudományi Karának együttműködése eredményeként 2016-ban jelent meg, a *Segédkönyvek a nyelvészet tanulmányozásához* sorozat 188. részeként.

A négy tematikus egységbe foglalt, 18 írást tartalmazó, több mint 200 oldalas kötet, a *IV. Magyar Interdiszciplináris Humorkonferencián* elhangzott előadások egy részét mutatja be, melyet 2014 novemberében rendezett meg a szlovákiai Selye János Egyetem Tanárképző Karának Modern Filológia Tanszéke. A husz szerző közül öt szlovákiai egyetemen tevékenykedik, ebből négy a Selye János Egyetem Modern Filológia Tanszékének oktatója, egyikük pedig a rózsahegy (Ružomberok) Katolikus Egyetem adjunktusa. A további szerzők magyarországi felsőoktatási intézményekben töltöttek be különböző pozíciókat.

A kötet, mint a humorkonferenciák is, a humor elméleti kérdéseivel foglalkozik különböző megvilágításban, amit már a könyv

fejezetcímei is kiválóan tükröznek. Foglalkozik a humor nyelvészeti megközelítésével, elemzi a humor különbségeit a különböző társadalmakban és társadalmi csoportokban, rávilágít a humor szerepére a társas és pszeudotársas viszonyokban, továbbá jellemzi a humor irodalmi és filozófiai aspektusait is.

A kötet írásai szerkezetileg követik a tudományos munkák megszokott formáját. Egy rövid bevezetést követően, melyből megtudhatjuk az adott írás motivációit, illetve célkitűzéseit, a szerzők világos, szemléletes leírást adnak a kutatási eredményeikről, majd azt egy összefoglalóval, illetve az irodalmi források felsorakoztatásával zárják. A leírásokat az ábrák, illusztrációk és példák sokasága még élvezetesebbé, érdekesebbé teszi, és segíti az egyes fejezetekben felbukkanó fogalmak, problémák megértését és könnyítik az ismeretszerzést. A kötet írásai közül szeretnék párat, a teljesség igénye nélkül bemutatni, hogy az olvasók is betekintést nyerjenek a humorkutatás változatos, szerteágazó világába, és megismerjenek párat a rendelkezésre álló kutatási eredményekből.

Az első tematikus egység, melynek írásai nyelvészeti szempontból vizsgálják a humor tárgykörét, öt különböző témájú és terjedelmű tanulmányt foglal magába. Drahotka-Szabó Erzsébet *A humor fordíthatósága, fordíthatatlansága* című írásában arra próbál rámutatni, hogy bizonyos szöveget miért nem lehet vagy miért nem érdemes lefordítani. Három különböző akadályt különböztet meg: nyelvi, kulturális és ezek kombinációját, melyek

megértését a felsorakoztatott példák mindegyike elősegíti. Tamás Ildikó írása a halandzsával mint a nyelvi humor eszközzel foglalkozik. Egy rövid történeti bevezető után, melyből megtudhatjuk, hogy a halandzsa szó Karinthy Frigyes alkotása, és a nonszensz, illetve badar szavak szinonimája, az író rámutat arra, hogy a folklóron és az irodalmon kívül, a hétköznapi kommunikációban is találunk halandzsa elemeket. A halandzsa értelmetlensége, mely természetes vagy elfogadott, komikus hatást kelt a hallgatóban. Géro Györgyi írásában összeveti a népi humoros történetek, illetve a magyar viccek témaköreit, és rávilágít a köztük lévő hasonlóságra. Ezt követően Schirm Anita a *stand-up comedy*-ben gyakorta szerepet kapó alakzatok szerepét vizsgálja, melybe beletartoznak a metaforák, a metonímiák, az irónia, a hiperbola, a litotés, az oximoron és a tautológia is. Az első rész utolsó munkája T. Litovkina Anna és Barta Péter közös írása, mely a „Tom Swiftyk” szerepét kutatja a 21. század elején, és a magyar nyelven kívül angol, orosz, francia, holland példákkal mutatják be azok előfordulásait és használatát. A Tom Swiftyk a wellerizmusok folytatásai és továbbfejlesztései. A wellerizmus valójában egy rövid epikus folklórműfaj, melynek tipikus magyar példái között a szerzők megemlítik a „Majd meglátjuk – a vak is azt mondta”, illetve az „Ez a hét is jól kezdődik, mondta a cigány, amikor akasztani vitték” példákat. A szerzők rámutatnak arra a tényre, hogy a Tom Swiftykben szinte minden téma fellelhető: a nők és férfiakról kezdve a pénz, a szerelem, a házasság, a válás, a foglalkozások, a tudomány, a kaland mind témáját képezheti ezen epikus proverbiumoknak.

A kötetet második részében a szerzők különböző történelmi események és társadal-

mak kapcsán mutatják be a humor kulcsfontosságú szerepét. Tamás Ágnes írása elemzi az első világháború utáni Párizs környéki békekélcsep karikatúráit; Séra László és Boda-Ujlaky Judit pedig kiemeli a humor történelem során lezajlott társadalmi tiltakozásokban betöltött fontos szerepét. Hidas Judit japán egypercesekkel szeretne rávilágítani arra, hogy egy nyelvet nem elég ismerni és beszélni, mert a nyelv tudása mellett elengedhetetlen a szociokulturális, kommunikációs és pragmatikai szabályok ismerete is. Ezekkel a groteszk rövid történetekkel próbálja közelebb hozni az olvasóhoz a japán mindennapokat, életformát, gondolkodást, kommunikációt és kapcsolatokat.

A kötet harmadik része két kvantitatív kutatást mutat be. Đurka Róbert kérdőívvel felméréssel próbálta 221 egyetemi hallgatónál vizsgálni a humorstílus és a D-típusú személyiség kapcsolatát. Maga a kérdőív négy humorstílus azonosítására alkalmas, melyből kettőt a pozitív (kapcsolati humor, évnédő humor) és kettőt a negatív (agresszív humor és énléértékelő humor) típusba sorolnak. Boda-Ujlaky Judit és Séra László a gelatofóbia, tehát a nevettségessé válástól való félelem és a megaláztatás közti kapcsolatot kutatta kérdőív vizsgálatok során. Az eredményeket mindkét írás statisztikai számításokkal illusztrálja, majd megvitatják, illetve következtetéseket vonnak le ezekből. A fejezetben a stand-up comedy humorát, az udvariasságot középpontba állítva, és a beszédaktusvicceket is nagytón alá helyezik az írók.

A kötet utolsó tematikus egysége irodalmi és filozófiai témákat sorakoztat fel. Puskás Andrea a híres rendező, forgatókönyvíró és nem utolsósorban novellairó Woody Allen humorával foglalkozik. Írásában a posztmodern humor jellegzetes eszközeit kutatja,

Woody Allen *Mellékhatások* című kötetében. A kötet novelláiban a komoly és gyermekes viselkedés – nyelvet öltenek egymásra a szereplők egy irodaházban – keveredik, ami abszurd, szinte bizarr szituációkat teremt. Alkalmazza továbbá a stand-up comedy elemét, mivel a történetek narrátorai gyakran humoristákra emlékeztetnek. Riszovany Mihály Ralf König, korunk egyik híres német karikatúristája és képregényírója két bibliai tárgyú képregényének humoros elemeit tárgyalja, melyben Ádám Éva helyett egy zsiráffal vizsgáztatódik, Lucifer egy rózsaszín kígyó kis sátányszerű szarvakkal, Noé pedig egy részeges, középkorú, elégedetlen alak, aki el akarja pusztítani a világot. A könyv végén az olvasó fellelheti az IV. Interdiszciplináris Humor-konferencia részletes programját és az ese-

mény keretein belül elhangzott előadások absztraktjait.

Mindent egybevetve a könyv amellet, hogy ismeretekben gazdag, szórakoztató olvasmány is; izgalmas, élvezetes, de mégis tudományos stílusban megírt írások tárháza. A kötetben felsorakoztatott témák változatosága lehetőséget kínál arra, hogy ki-ki a saját érdeklődésének megfelelően mélyedjen el egy-egy témában. Ezt a kötetet nemcsak nyelvészeknek, kutatóknak ajánlom, hanem bárkinek, akik egy kicsit szeretnének elmerülni a humor komplex világában. (*Boda-Ujlaky Judit – Barta Zsuzsanna – T. Litovkina Anna – Barta Péter (szerk.): A humor nagytón keresztül. Budapest: Tinta Könyvkiadó, 2016*)

Mikusová Melinda

PhD-hallgató, ELTE

Társadalom és gazdaság Betekintés egy „néprajzos szociálanropológus” munkásságába

A több mint félezer oldalt tartalmazó könyv rendhagyó, bár nem teljesen példa nélküli születésnap ajándék: nem az ünnepeltnek, Sárkány Mihálynak írtak, munkatársak, barátok, tanítványok, hanem magának az ünnepeltnek mintegy másfélszáz tanulmányából választott ki harminchetet, és szerkesztette tanulmánykötetté a pályatárs és néprajzi kutatóintézetbeli kolléga, Vargyas Gábor. Ily módon valójában a szakma kapott ajándékot, melynek jelentőségét aligha lehet túlbecsülni: klasszikusok, új eredmények és az egyetemi oktatásban kötelezőként feladott olvasmányok egyaránt helyet kaptak a kötetben (mint *A lakodalom funkciójának megváltozása falun*, vagy a varsányi kutatás alapján íródott *A gazdaság átalakulása*), tehát tankönyvként is ki-

válóan hasznosítható. Sárkány Mihály ugyanis, aki gazdasági és szociálanropológusok, etnológusok, néprajzosok generációit oktatta, aki közvetített a külföldi és a magyarországi tudományosság között – energiájának jó részét olyan művek megírásába fektette, melyek többsége túl speciális folyóiratokban jelent meg ahhoz, hogy könnyen elérhetővé válhassanak az érdeklődők számára. A hosszú és gazdag, vagy fél évszázadot felölelő életpálya eredményeinek jelentős része végre egy könyvben olvasható, mely könyv harmadik a Sárkány Mihály neve alatt megjelent önálló kötetek sorában. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy amikor a kötetet bemutatjuk, akkor az életpálya, az életmű egy jelentős vonulatát, valamint a szerzőnek az antropológia és néprajztudomány berkein belül betöltött szerepét is méltatnunk kell. Másrészt azt is jelenti, hogy nem tudunk az összes írásra reflektálni, mert csak a címük felsorolása is jóformán kitöltené a rendelkezésre álló szűkös kereteket.

A válogatás fő szempontja, ahogyan azt a Vargyas Gábor tollából született, Sárkány Mihály életpályáját bemutató kiváló és részletes tanulmányban olvashatjuk, az volt, hogy elsősorban a magyarországi kutatásokról szóló és magyar vonatkozással bíró munkák kerüljenek be a jelen kötetbe. Tudvalevő, hogy a szerző ugyanolyan otthonosan mozog afrikai terepeken is, mint a magyar falvakban. S bár az egzotikum ezúttal kimaradt, a kizárólagosan magyar tematikájú válogatás is alkalmas arra, hogy megmutatkozzék Sárkány Mihály szerteágazó érdeklődése, mely az elméleti és tudománytörténeti problémáktól az esettanulmányokig a társadalomkutatás folyamatának valamennyi aspektusát érinti. A sokoldalúság az ő esetében azonban nem vezet sem sekélyességhez, sem szétszórtságához.

Sárkány Mihály második, 2000-ben megjelent kötetének címe (*Kalandozások a 20. századi kulturális antropológiában*) azt sugallja, hogy a szerző vagabund módjára csatangolt a „szociokulturális antropológia” széles mezején. A valóságban már pályája kezdetétől nagyon is célirányosan és tudatosan építette fel azt a személyes tudás-portfóliót, amely a kulturális és szociálanropológia jelenlegi *doyenjévé* avatja.

Hasznára vált ebben tudománytörténeti érdeklődése, melynek segítségével a néprajz, a kulturális, gazdasági és szociálanropológia és egyéb rokontudományok útvesztőiről oly pontos térképet sikerült rajzolnia, amely nemcsak saját maga számára teszi egyértelművé, honnan jött és merre tart, hanem tanítványai, fiatal munkatársai, sőt, az egész szakma részére lehetővé teszi a tájékozódást. S miután kivételesen nagy rálátással bír valamennyi, fentebb említett tudományra, joggal vallja magát valamennyi diszciplína képviselőjének. S viszont: e szakterületek művelői is

mentorukként tekintenek rá. Sárkány Mihály vezető szerepét fél évszázados kitartó, szívós munkálkodásával, töretlen kíváncsiságával, valamint a tudomány és tárgya, az ember iránti alázatos hozzáállásával vívta ki. E szerepet pedig arra használja fel, hogy utat mutasson valamennyi felsorolt tudomány képviselői számára, és együttműködésre, álláspontjaik összehangolására buzdítsa őket. Erről tanúskodik több tanulmány is a kötetben, köztük az *Elméletek és korszerűség a magyar etnológiában* (493–504.), melyben a *történetileg elmélyíthető szociálanropológia* látásmódját javasolja közös platformként. Mindezek mellett rámutat arra, hogy egy tudomány számára létszükséglet, sőt, jövőjének, továbbfejlődésének záloga, hogy elődeinek munkásságát elismerje, beillesse saját paradigmájába – talán nem túlzás azt mondani, hogy ő maga is ezt a célt szolgálja tudománytörténeti és elméleti munkáival.

A szerkesztő jóvoltából (de nem teljesen a szerkesztő csoportosítása szerint) a kötetben található műveknek/témáknak négy egymástól elkülöníthető, mégis egymással összefüggő, egymást több ponton metsző halmaza van:

I.) Az első azokat a tanulmányokat tartalmazza, mely a magyar társadalomnak a két világháború közötti időszaktól máig tartó változási tendenciáit vázolják fel. Ezek a munkák pontos etnográfiai leírások az életmódról, gazdálkodásról, családi viszonyokról, melyek megalapozzák a szabatos és megvilágító erejű, elméleti szempontú elemzéseket. Sárkány Mihály több helyütt is kutatott, de valamennyi terepmunka közül kitűnik a varsányi. Részint, mert a '70-es évek elején a Bodrogi Tibor által koordinált, több kutató által végzett csoportos terepmunka a nyugati társadalomkutatás szempontjai szerint is korszerűnek számító, valódi szociálanropológiai

közösségtanulmány volt; részint, mert a kutatás eredményei Sárkány Mihály közreműködésével angolul is megjelentek, s ezzel az ő neve is ismert lett. A varsányi vizsgálat később igazodási ponttá vált a magyar viszonyok iránt érdeklődő nyugati kutatók számára. Ami különösen izgalmas: hogy harminc év múltán ugyanezen a helyszínen megismételtek az adatfelvételt, ezúttal Sárkány Mihály vezetésével. Szerzőnk megmaradt az eredeti témájánál, a gazdasági élet vizsgálatánál. A termelési viszonyok kétszeri átalakulásának végigkövetése rendkívüli tanulságokkal szolgál valamennyi társadalomtudomány számára.

II.) A másik nagy téma a klasszikus szociálintropológiai tárgynak, a rokonságnak a tanulmányozása, ezen belül a rokoni terminológiának, a rokoni csoportok működésének, a rokonsági intézményeknek és változásaiknak a vizsgálata – szigorúan a társadalmi struktúra átalakulásával párhuzamba állítva. A tanulmányok magyar őstörténeti, illetve recens néprajzi anyag elemzésével és általános etnológiai meglátásokkal, tudománytörténeti kérdésekkel egyaránt foglalkoznak. Sárkány Mihály Bodrogi Tibor nyomdokain halad, mondhatni, egyedüli követőként, mert jelenleg ő ennek a szakterületnek talán az egyetlen magyarországi, elsősorban magyar nyelven publikáló szakértője, aki teoretikus jellegű problémákhoz szintén hozzá tud szólni. Tanulmányai bizonyítják, hogy a rokonságkutatás egyáltalán nem idejétmúlt, hanem ma is izgalmas kérdésvetésekkel képes előállni, és alkalmas egy adott közösség társadalmi valóságának leképezésére.

III.) A harmadik vonulat a gazdasági antropológiai tanulmányoké: az ide sorolható írások tudomány- és eszmetörténeti reflexiókat, etnológiai vonatkozású elemzéseket, a törzsi társadalmakban megfigyelhető általá-

nos változási tendenciákat mutatnak be, de az első blokkban már említett magyarországi terepmunka-tanulmányok egy részét teljes joggal sorolhatjuk be ide is. Sárkány Mihály néprajzi szakdolgozatának megírása óta (amely *A közösségek közötti csere* címmel első köteteként jelent meg 1998-ban, jelen kötetben pedig tudománytörténeti bevezetője olvasható csekély változtatásokkal [341–365.]) elköteleződött a gazdasági antropológia iránt, s e szakterületnek is legkimagaslóbb magyarországi képviselőjévé vált. Az ő nevéhez fűződik a gazdasági antropológia nemzetközi karriert befutott nagy alakjának, a szubsztantivista irányzat megalapítójának, Polányi Károlynak magyarországi recepciója; de azóta is fáradhatatlanul szállítja a külföldi tudományosság friss eredményeit, mint például az *Etnicitás és gazdaság* című, 2010-es tanulmányában (417–429.). A magyar vonatkozásokról sem elfeledkezve, felkutatta és bemutatta az olyan kutatók sajnálatosan feledésbe merült nemzetközi színvonalú munkásságát is, mint amilyen Somló Bódogé is volt (367–374.), aki méltán tekinthető a hazai gazdasági antropológia egyik előfutárának.

IV.) Végül az utolsó nagy témacsoport, mely szorosan összefonódik az előzőekkel, mintegy kvintesszenciáját adva azoknak: a tudomány- és eszmetörténet. A tanulmányoknak legalább egyharmadát teszik ki azok az írások, melyekben Sárkány Mihály a kulturális és szociálintropológia, gazdasági antropológia vagy a néprajztudomány nagy irányzatait, elméleteit vagy azok képviselőit mutatja be, veti össze, kritizálja, vagy éppen kapcsolódási pontot keres közöttük. Mint fentebb már bemutattuk, széles tájékozottságának és elméleti rálátásának köszönhetően ő az, aki tudománytörténeti szemszögből leginkább el tud helyezni egy adott tudományos művet,

elméletet a maga súlya és jelentősége szerint. Nem véletlen, hogy a *Magyar Néprajz* VIII., *Társadalom* című kötetének tudománytörténeti áttekintését is ő kapta meg feladatul: ez olvasható *A társadalomnéprajzi kutatás hazai története* című írásában (7–86.).

Atyamestereinek és pályatársainak műveit, elméleteit tanulmányokban és nekrológokban szintúgy bonckés alá veszi, határozotlan kijelölve helyüket a tudományos mezőben. Így tesz többek között Bodrogi Tiborral, Tálasi Istvánnal, Gunda Bélával, Bartha Antallal, Hoffmann Tamással, Boglár Lajossal; s ami különösen fontos, nemcsak a magyar tudományos élet keretei között, hanem a nemzetközi tudományosságon belül is elhelyezi munkásságukat. Bármennyire személyes kapcsolat fűzte a bemutatott személyhez, elfogulatlanul ítéli meg műveinek jelentőségét; kritikát pedig mindig az értékelt életmű belső koherenciájának, saját logikájának való megfelelése függvényében fogalmaz meg.

Sárkány Mihály fentebb említett kritikái látásmódja egyébként nem a politikai rendszerváltás terméke. Tudjuk, hogy az 1949-es fordulat óta a néprajz sem kerülhette el azt az ideológiai nyomást, amely minden társadalomtudományra ránehezedett. A szerzőnek az 1970-80-as években írott tanulmányai azonban nem avultak el, ma is olyan érvényességgel bírnak, mint első megjelenésükkor. Ez annak köszönhető, hogy az uralkodó marxista elméletet ugyanolyan kritikusan kezelte és csupán viszonyítási alapnak tekintette, mint bármelyik külföldi „polgári” elméletet az antropológiában. Mindegyikből azokat a momentumokat használta fel, amelyeket arra érdemesnek ítélt, akár Marxéról, akár Sahlinséról, Wolféról vagy Polányiéról volt szó. A nagy, látványos és divatos elméleteket is kérlelhetetlen logikával elemezte,

rámutatva esetleges hiányosságaikra, buktatóikra vagy elnagyoltságukra. De nem habozott magát sem korrigálni, ha újabb, meggyőzőbb adatokra bukkant (lásd az *Etnográfia, etnológia és az antropológiai perspektíva* című tanulmányt [479–491.]).

A kritikus hangvétel ellenére ugyanakkor jellemző rá a konszenzuskeresés, a kiegyensúlyozó és békítő szándék. A *Néprajz és szociokulturális antropológia* című tanulmányában (543–557.) a két, időnként egymással rivalizáló tudományág összehangolására tesz kísérletet anélkül, hogy uniformizálni akarná őket, rámutatva arra, milyen módon gazdagodhatna a két fél a másik meglátásainak, szemléletmódjának, tárgyválasztásának sajátjai közé illesztésével.

Mint láthattuk, Sárkány Mihály munkássága kapcsán joggal beszélünk a tudomány iránti alázatról, de éppúgy kiemelhetjük szellemi igényességét, az emberi társadalmak működésének megismerése iránti olthatatlan szenvedélyét is. Egész pályáján az a hajtóerő mozgatta, hogy az általa kutatott közösségek életét minél pontosabban láttassa, s hogy az ilyen vizsgálatokból leszűrhető tanulságok érvényességét a tudományos absztrakció minél magasabb szintjeire emelje, hogy összevethetőkké váljanak más kutatások tanulságaival.

Ő az az antropológus, aki az összehasonlítás igényéről, az emberi társadalmak működésével kapcsolatos egyetemes érvényességű meglátások kereséséről soha nem mondana le, miközben nagyon is tisztában van a terepmunka buktatóival, az adatszerzés és -konstruálás folyamatában rejlő hibalehetőségekkel. Az erudíció és a szilárd teoretikus keretek, a módszeres felkészültség számára éppen ezért fontosak, de nem becsüli túl jelentőségüket – annyira semmiképpen, hogy a tökéletességre törekvés gúzsba kösse a terepmunkás kezét,

eltántorítsa a megismeréstől. Úgy véljük, szemléletére igen jellemző az az alább olvasható idézet, melyet a BUKSZ-vitában Niedermüller Péternek a néprajztudományt kritizáló cikkére írt válaszából (447–61) emeltünk ki:

„Nincs olyan eljárás, szemléletmód [...], amellyel a változó társadalmi lét bármelyik pillanata, bármilyen kulturális megnyilvánulás úgy volna leírható, hogy fölöslegessé tenné a leírás korlátainak kiderítését. Csakis ez a kritikus adatkezelés ad esélyt arra, hogy

az ember társadalmi létéről ismereteket halmozunk fel. Másfelől ne feledjük, hogy *ezzel az eséllyel valóban rendelkezünk.*” (Sárkány Mihály: *Társadalom és gazdaság. Válogatott szociálanropológiai írások*. Összeállította: Vargyas Gábor. Budapest: l'Harmattan Kiadó–MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Néprajztudományi Intézet, 2016, 557 p.)

Molnár Ágnes

PhD, egyetemi adjunktus, Miskolci Egyetem
Kulturális és Vizuális Antropológiai Intézet

CONTENTS

What Would Happen If Climate Change Stops? And If It Doesn't?

Guest Editor: László Szarka

Mária Csete – László Szarka: Introduction	642
Gábor Vida: State of Climate 2016	645
Zoltán Somogyi: Precautionary Principle and Climate Change. What Do Forests Warn Us?	652
Gyula Zilahy: Climate Change and Business – With or Without	658
Szabolcs Harangi: Climatic Effect of Volcanic Eruptions: Even the Small Ones Could Have a Role!	664
András Gelencsér: Climate Change and Human Activity	674
László Szarka: Global Environmental Challenges Are Alarming Independently of Actual Climate Change Tendencies	680
Attila Csaba Kondor – Zoltán Kovács: Emission Decrease and Urbanisation: Contradictions and Parallels	686
László Kordos: On Human Phenomena	691
László Antal Z.: Relation between Society and Environment in Holistic Approach.....	694

Study

József N. Szabó: The Natural Sciences Elite in the Years of the Political Changes (Autumn 1946–1948)	701
István Kenesei: From Sentence to Word	708
István Fodor: Ancient Hungarian Sabretache Plates and Their Eastern Analogies	723

Academy Affairs

MTA General Assembly 2017	732
---------------------------------	-----

Interview

Júlia Gimes' Interview with Szilveszter E. Vizi	741
---	-----

Discussion

Gyula Bakacsi: Axioms or Criteria. Replicating László Csató's Article	746
László Csató: Reflections on the Debate Contribution of Gyula Bakacsi.....	752

Obituary

Imre Dimény 1922 – 2017 (<i>Péter Szendrő – Judit Dimény</i>)	755
---	-----

<i>Outlook (Júlia Gimes)</i>	759
------------------------------------	-----

<i>Book Review (Júlia Sipos)</i>	762
--	-----